

Kurzus kódja(i): FLMD— 312:46

Kurzus címe: Generációkultusz a magyar filmben

Tanár neve: Hirsch Tibor

Kurzus időpontja, helye: Kedd 16:00-17:30 Stúdió

Kurzus típusa: szeminárium

Kurzus leírása: Látni fogjuk: a hazai közel-történelem legendás nemzedékeihez, például a hatvanas évek mitikus eszmélőiehez, az úgynevezett „Nagy Generációhoz”, vagy éppen a negyvenes évek eszmélőiehez, a „Fényes Szelek nemzedékéhez” a Rendszerváltás előtti magyar film nem csupán kulcsokat, megfejtést adott, de – bizonyos értelemben maga teremtette meg őket – és ha már megteremtette, kultuszt is teremtett köréjük. A hatvanas évektől elsősorban a kortárs magyar film magyarázza meg, mi is egy-egy generáció összetartó lényege, mit kell érteni egy nemzedék ethoszán, mi tartozik, és mi nem tartozik közös értékvilágukba. A közönség érintett tagjai azután ezekre a filmekre bólintottak rá: esetenként ráismerve, vagy elutasítva a nekik fölkínált generáció-képet.

Közös film-társadalomtörténeti áttekintésünkben tehát olyan filmekre fogunk támaszkodni, melyek szerepet vállaltak a generációk megkonstruálásának, mitizálásának és értelmezésének hármass feladatában. Szerepelnek ezek között a magyar filmtörténet olyan meghatározó darabjai, melyeket eddig is nemzedék-filmekként ismertünk, de olyan kevésbé ismert filmek is, melyek, mint társadalomtörténeti emlékhordozók – elsősorban a hatvanas-, hetvenes-nyolcvanas évekből – csak egy-egy vetületekben vesznek részt a nemzedékek teremtésének-fenntartásának munkájában, akár egy-egy vígjátéki epizód erejéig.

Kurzus teljesítésének követelményei: aktív részvétel az órákon (három hiányzás engedélyezett)
a filmlista filmjeinek megtekintése, a kijelölt sorrendben, (óráról-óra megnézendő legalább a prezentációra kiválasztott)
prezentációra való jelentkezés (prezentáció = rövid filmelemzés: a generáció-reprezentáció elemeinek keresése adott szempontok szerint a kiválasztott filmben)
Számonkérés: zárthelyi dolgozat, (év közben a filmek ismeretére vonatkozó röpdolgozatok)

Kötelező / ajánlott filmek: Példafilmjeinkben három generáció filmi megteremtésének, megerősítésének, értelmezésének eszközeit keressük:

1. A „káder-nemzedéknek”, a „**negyvenes évek eszmélőinek**” filmi reprezentációját (Fényes Szelek ifjúsága)
Néhány Film: Zöldár, Feldobott kő, Próféta voltál szívem, Párbeszéd, N.N., a halál angyala, Hogyan felejtjük le életünk legnagyobb szerelmét?, Így jötem, Fényes Szelek, Szörnyek évadja, Falak, Gyertek el a névnapomra
2. A történelmet „túlélni képes” generációnak, az „**ötvenes évek eszmélőinek**” filmi reprezentációját (az ötvenes évek ifjúsága)
Néhány film: Álmodozások kora, Apa, Szerelmes Film, Szerencsés Dániel, Eldorádó
3. Az első valóban „kultuszos” nemzedéknek, a „**hatvanas évek eszmélőinek**” filmi reprezentációját (Nagy Generáció)
Néhány film: Nyár a hegyen, Szerelmes biciklisták, Kitérés, Ezek a fiatalok, Szikrázó lányok, Szevasz Vera, Sípoló macskakő, Elveszett illúziók, Megáll az idő, A Nagy Generáció

Kötelező / ajánlott irodalom:

Kötelező:

Manheim Károly: A nemzedéki probléma, Ifjúságszociológia, Budapest, 1969.

Ajánlott:

Gelencsér Gábor: *A Titanic zenekara. Stílusok és irányzatok a hetvenes évek magyar filmművészetében.* Budapest: Osiris Kiadó, 2002. pp. pp. 9–57.

Marx József: *Szabó István. Filmek és sorsok.* Budapest: Vince Kiadó, 2002.

Makk Károly-összeállítás. *Metropolis* (1999) no. 3. pp. 74–97.

Gaál István-összeállítás. *Metropolis* (2005) no. 3. pp. 36–63.

Bíró Yvette–Hegedűs Zoltán–Ujhelyi Szilárd: „Tessék felébredni!” *Filmkultúra* (1965) no.
